

Mišljenje

po zahtjevu Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, gradenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo o usuglašenosti prijedloga Odluke o utvrđivanju tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa cijenama komunalne usluge opskrbe prirodnom gasom KJKP „Sarajevogas“ d.o.o sa Zakonom o konkurenciji

Sarajevo,
ožujak 2025. godine.

Broj: 07-26-7-001- 4/25
Sarajevo, 20.03.2025. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a na zahtjev Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića br. 1, 71000 Sarajevo, Kanton Sarajevo, Bosna i Hercegovina, zaprimljen dana 03.01.2025. godine pod brojem: 07-26-7-001-1/25, na 24. (dvadesetčetvrtoj) sjednici održanoj dana 20.03.2025. godine, donijelo je

Mišljenje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 03.01.2025. godine pod brojem: 07-26-7-001-1/25 zaprimilo Zahtjev za mišljenje (u daljnjem tekstu: Zahtjev) Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića br. 1, 71000 Sarajevo, Kanton Sarajevo, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: Podnositelj zahtjeva ili Ministarstvo) na dostavljeni tekst prijedloga Odluke o utvrđivanju tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa cijenama komunalne usluge opskrbe prirodnim gasom KJKP „Sarajevogas“ d.o.o (u daljnjem tekstu: prijedlog Odluke).

Povodom naprijed navedenog Zahtjeva, Ministarstvu je upućen akt broj: 07-26-7-001-2/25 od 20.01.2025. godine, kojim se traži dodatno pojašnjenje u odnosu na dostavljeni materijal, nakon čega je dana 05.02.2025. godine pod brojem: 07-26-7-001-3/24, zaprimljen podnesak resornog Ministarstva.

Prijedlog Odluke, pripremljen od strane Ministarstva, donosi se na temelju Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/14 i 37/14), Zakona o komunalnim djelatnostima („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 14/16, 43/16, 10/17, 19/17, 20/18 i 22/19), Uredbe o snabdijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 22/16) i Mišljenja Neovisnog stručnog tijela Vlade Kantona Sarajevo.

Uvidom u predloženi tekst prijedloga Odluke, utvrđeno je sljedeće:

Članak 1. prijedloga Odluke propisuje da se kupci prirodnog gasa (korisnici komunalne usluge opskrbe prirodnim gasom) KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo svrstavaju prema kategorijama i uvjetima, na način da se tabelarno prikazuje, uz određivanje instaliranog kapaciteta i opisom tarifne kategorije, deset utvrđenih tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa: TK 1- *Domaćinstva*, TK 2 – *Malo gospodarstvo*, TK 3 - *Veliko gospodarstvo*, TK 4 - *Veliko gospodarstvo 4*, TK 5 - *Veliko gospodarstvo 2*, TK 6 - *Opskrba toplotnom energijom*, TK 7 - *Opskrba toplotnom energijom 1*, TK 8 - *Opskrba toplotnom energijom 2*, TK 9 - *Poseban kupac*, TK 10 - *CNG punionice*;

Člankom 2. prijedloga Odluke propisuje se i usvaja cijena komunalne usluge opskrbe prirodnim gasom, izražena u KM/Sm³, prema utvrđenim kategorijama kupaca KJKP „Sarajevogas“ d.o.o., na način da se tabelarno prikazuje, prema rednom broju Tarifne kategorije i utvrđenoj kategoriji kupca, pripadajuća cijena komunalne usluge opskrbe prirodnim gasom, bez poreza na dodatnu vrijednost.

Člankom 3. prijedloga Odluke propisuje se da ova odluka stupa na snagu danom donošenja, te da se objavljuje u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“, kao i da će se primjenjivati počev od dana 01.01.2025. godine.

Članak 4. prijedloga Odluke propisuje da se stupanjem na snagu ove odluke, stavlja van snage Odluka o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 42/15 i 72/21).

U pripadajućem obrazloženju prijedloga Odluke, između ostalog, navodi se:

- Pravni temelj za donošenje predložene Odluke sadržan je u čl. 26. i 28. stav (2) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/14 i 37/14), kojim se utvrđuje da Vlada Kantona Sarajevo donosi, između ostalog, i odluke, kao i to šta se odlukom utvrđuje, zatim u članku 22. Zakona o komunalnim djelatnostima („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 14/16, 43/16, 10/17, 19/17, 20/18 i 22/19), Mišljenju Neovisnog stručnog tijela Vlade Kantona Sarajevo za utvrđivanje validnosti kalkulacije i konačnog prijedloga cijene/visine tarifnih stavova za komunalnu djelatnost opskrbe toplotnom energijom korisnika usluga Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo i komunalnu djelatnost opskrbe prirodnim gasom korisnika usluge KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo, kojom se utvrđuje Prijedlog novih tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa prijedlogom korekcije cijene komunalne usluge opskrbe prirodnim gasom broj: 0101-02-675/24 od 15.03.2024. godine i u Odluci Nadzornog odbora KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo, broj: 0101-02-3520/24 od 08.11.2024. godine, o izmjeni Odluke Nadzornog odbora, broj: 0101-02-675/24 od 15.03.2024. godine;
- odredbama članka 22. Zakona o komunalnim djelatnostima („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 14/16, 43/16, 10/17 – Ispr., 19/17, 20/18 i 22/19), određeno je da visinu cijene i način plaćanja komunalne usluge predlaže davatelj komunalne usluge, na temelju detaljne kalkulacije, a sukladno sa odredbama članka 15. ovog Zakona;
- validnost kalkulacije i konačan prijedlog visine cijene komunalnih usluga utvrđuje neovisno stručno tijelo Vlade Kantona, Grada, odnosno općine, a stvarnu cijenu komunalnih usluga određuje i usvaja Vlada Kantona, gradsko, odnosno općinsko vijeće, sukladno sa nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. ovog Zakona;
- ukoliko se cijena usluge utvrdi u nižem iznosu od stvarne cijene koštanja, razliku sredstava će nadoknaditi Kanton, Grad, odnosno općina. Cijena komunalne usluge za pruženu komunalnu uslugu plaća se davatelju usluge;
- cijena komunalne usluge sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcioniranja komunalnog sustava na koji se odnosi, te troškove nabave novih stalnih sredstava davatelja komunalne usluge prema članku 37. stavak (2) točka a) i stavak (3) ovog zakona;
- u cijenu komunalne usluge uključena je amortizacija, koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava davatelja komunalne usluge i amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sustava, odnosno dobara u općoj uporabi. Davatelj komunalne usluge amortizaciju koristi za obnavljanje stalnih sredstava, a dio amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sustava, odnosno dobara u općoj uporabi prema programu na koji suglasnost daje

Vlada Kantona, gradsko, odnosno općinsko vijeće, sukladno nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. ovog zakona;

- davatelj komunalne usluge KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo je aktom broj: 0101-05-894/24 od 05.04.2024. godine, Ministarstvu komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo uputio Prijedlog za izmjenu tarifnih kategorija i cijena komunalnih usluga;
- uprava poduzeća je u proteklom razdoblju izvršila detaljnu analizu finansijskih pokazatelja poslovanja, trendova na tržištu i kroz druge indikatore poslovanja na temelju kojih je prepoznata potreba izmjene tarifnih stavova, zatim izrade prijedloga za korekciju visine tarifnih stavova/cijena komunalne usluge opskrbe prirodnim gasom putem centralnog gasnog sustava, kao i cijene održavanja mjerno – regulacionih uređaja (MRU);
- redefiniranje naziva tarifnih stavova, i uvođenje novih, ocijenjeno je neophodnim zbog učestalih postupaka koje pravne osobe pokreću pred Konkurencijskim vijećem, zahtijevajući svrstavanje u tarifnu kategoriju kupaca sa povoljnijom cijenom. U svezi s tim, pristupilo se preciznijem i jasnijem definiranju tarifnih kategorija i uvjeta za svrstavanje korisnika u jednu od njih;
- novim tarifnim kategorijama su prepoznate i određene kategorije potrošača u svezi sa zahtjevima Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba s invaliditetom Federacije BiH;
- u svezi sa traženom korekcijom cijena kod svih tarifnih kategorija uvedeno je treće decimalno mjesto. Prema tome, tražena korekcija cijena za svaku kategoriju kupaca, osim za TK 10 – CNG punionice, je reda veličine do jedan fening po standardno metru kubnom prirodnog gasa (Sm3);
- u priloženom dokumentu Uprave KJKP „Sarajevogas“ pod nazivom „*Prijedlog novih tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa prijedlogom korekcije cijene komunalne usluge opskrbe prirodnim gasom i prijedlog korekcije cijene održavanja mjernih uređaja prirodnog gasa*“, iznesena je opširna argumentacija u svezi sa razlozima za traženu korekciju cijena usluge, navodeći da će tražene korekcije cijene imati minimalan učinak na ukupnu cijenu usluge, jer se vodilo računa o zaštiti korisnika od naglog povećanja cijene, a istovremeno omogućiti pokriće troškova uvećanih poslovanja i neophodnu razinu ulaganja u obnavljanje postojećih kapaciteta gasne infrastrukture;
- procjena za mjesečnu zimsku potrošnju gasa kod tarifne kategorije *Domaćinstva* u količini od 150 SM3, povećanje računa bi iznosilo 1,2 KM bez PDV-a, a sa korekcijom cijene distribucije i korekcijom cijene održavanja mjerno-regulacionih uređaja (MRU) bi iznosilo cca 2,6 KM bez PDV-a;
- u svezi sa predloženim načinom korekcije cijene komunalne usluge, može se konstatirati da je isti proizašao iz do sada primijenjene prakse pri utvrđivanju visine distributivnih cijena, a koja je kao takva potvrđena prethodnim mišljenjima neovisnih stručnih tijela, te određena i usvojena od strane Vlade Kantona Sarajevo sukladno sa Zakonom o komunalnim djelatnostima. Navedeno ima u odabranom konceptu/sistemu obračuna troškova za potrebe kalkulacije, poznatom kao „Koncept ciljanih troškova“, ustanovljen kao prihvatljiv osnivaču i vlasniku Kantona Sarajevo izraženog socijalnog fokusa na korisnike komunalnih usluga i dobiti društvene zajednice;

- kada je riječ o učincima tražene korekcije cijene na poslovanje poduzeća, predlagač navodi se da će korekcija cijena distribucije Poduzeću povećati prihod za oko 900 tisuća KM na godišnjoj razini, a korekcija cijene održavanja mjerno regulacionih uređaja kod kategorije *Domaćinstva* u iznosu od 1,4 KM po MRU dodatnih oko 1,29 milijuna KM;
- naročito se ističe rizik od neusvajanja predložene korekcije cijena što će za posljedicu imati smanjenje opsega poslovnih aktivnosti i sniženje kvalitete usluga jer neće biti moguće pokriti sve troškove poslovanja koji treba da osiguraju održavanje poslovno tehničkog sustava koji se mora eksploatirati i održavati sukladno sa zakonskim, podzakonski propisima i tehničkim propisima iz oblasti gasnog gospodarstva;
- zakonska alternativa (članak 22. stavak 6. Zakona o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo) povećanju cijene komunalne usluge je da će, ukoliko se cijena usluge utvrdi u nižem iznosu od stvarne cijene koštanja, razliku sredstava nadoknaditi Kanton Sarajevo;
- postupajući sukladno sa odredbama članka 22. stavak (5) Zakona o komunalnim djelatnostima i Rješenja Vlade Kantona Sarajevo, broj: 02-04-36737-16/24 od 18.07.2024. godine, kojim je imenovano, Neovisno tijelo Vlade Kantona Sarajevo za utvrđivanje validnosti kalkulacije i konačan prijedlog cijene/visine za komunalnu djelatnost opskrbe toplotnom energijom korisnika usluga Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo i komunalnu djelatnost opskrbe prirodnim gasom korisnika usluge KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo, razmatrajući materijal pod nazivom „*Prijedlog novih tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa prijedlogom korekcije cijene komunalne usluge opskrbe prirodnim gasom i prijedlog korekcije cijene održavanja mjernih uređaja prirodnog gasa*“, zaprimljen dana 01.10.2024. godine, kao i drugu dostavljenu dokumentaciju davatelja komunalne usluge KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo, donijelo je *Mišljenje o utvrđivanju prijedloga tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa cijenama komunalne usluge opskrbe prirodnim gasom i utvrđivanje prijedloga cijene održavanja mjerno-regulacionih uređaja prirodnog gasa kod kategorije „Domaćinstva“* broj: 05-13-35122-1/24 od 09.12.2024. godine;
- usuglašenim Mišljenjem Neovisnog stručnog tijela, donesenim zaključcima dane su preporuke Vladi Kantona Sarajevo u svezi sa predloženim odlukama;
- Neovisno stručno tijelo navedeni materijal pod nazivom: „*Prijedlog novih tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa prijedlogom korekcije cijene komunalne usluge opskrbe prirodnim gasom i prijedlog korekcije cijene održavanja mjernih uređaja prirodnog gasa*“ dostavljen od strane KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo, kao davatelja komunalne usluge, smatra objektivnim, dovoljno obrazloženim i preporučuje Vladi Kantona Sarajevo da isti prihvati u cjelini sa svim pratećim prilogima kao temelj za donošenje predloženih odluka;
- Neovisno stručno tijelo smatra da je navedeni materijal pod nazivom „*Prijedlog novih tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa (korisnika komunalne usluge opskrbe prirodnim gasom) u KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo značajno unaprijeđen u pogledu već postojećih, ali inoviranih tarifnih kategorija (u dijelu naziva tarifne kategorije i opisa tarifne kategorije), kao i u pogledu predloženih potpuno novih tarifnih kategorija (sa novim nazivom tarifne kategorije, instaliranim kapacitetom kao parametrom razvrstavanja i novim opisom tarifne kategorije), te se predlaže Vladi Kantona Sarajevo da isti prihvati, odnosno da usvoji predloženu odluku;*

- Neovisno stručno tijelo smatra da navedeni materijal pod nazivom „*Prijedlog korekcije cijene komunalne usluge opskrbe prirodnim gasom*“ ima opravdanje imajući u vidu kontinuiran i značajan rast troškova poslovanja u prethodnom razdoblju koji je izvan utjecaja davatelja komunalne usluge, da ne predstavlja osjetno opterećenje za korisnike komunalne usluge, te se iz navedenih razloga i u cilju održavanja dostignutog kvaliteta pružanja komunalne usluge predlaže Vladi Kantona Sarajevo da isti prihvati, odnosno da usvoji predloženu odluku.

Sukladno sa člankom 25. stavak (2) Zakona, Konkurencijsko vijeće daje mišljenje na nacрте i prijedloge zakona i drugih propisa iz oblasti koje imaju utjecaja na tržišnu konkurenciju, a koje su obvezni dostaviti predlagači.

Vršeći analizu dostavljenog teksta prijedloga Odluke, Konkurencijsko vijeće posebno ukazuje na sadržaj odredbe članka 3. prijedloga Odluke, kojom se, između ostalog, propisuje da odluka stupa na snagu danom donošenja, a da će se primjenjivati počev od dana 01.01.2025. godine. U pravnom smislu, retroaktivnost podrazumijeva primjenu pravne norme na situacije koje se dešavaju prije njenog stupanja na snagu, što u ovom slučaju implicira da će se uvećana cijena za uslugu opskrbe prirodnim gasom naplaćivati retroaktivno. Retroaktivno dejstvo nekog pravnog akta je izuzetak koji se može samo zakonom propisati, što znači da odluka, kao pravni akt, ne može imati retroaktivno djelovanje. Također, s gledišta tržišne konkurencije retroaktivna primjena predmetnog prijedloga Odluke bi mogla dovesti u nepovoljan položaj korisnike, odnosno utvrđene kategorije kupaca.

S tim u svezi, sadržaj navedene odredbe je potrebno izmijeniti, kako bi prijedlog Odluke bio usuglašen sa Zakonom o konkurenciji.

Ostale odredbe prijedloga Odluke nisu u suprotnosti sa Zakonom o konkurenciji.

Ovo mišljenje je dano isključivo na temelju sadržaja dostavljenog prijedloga Odluke, te ukoliko isti odstupa od stvarnog činjeničnog stanja, isto se ne može primijeniti.

Predsjednik

Ivo Jerkić

Dostaviti:

- **Naslov**
- **U spis**